

ČESKÁ ASOCIACE SESTER, o. s.

120 00 Praha 2, Londýnská 15

ČAS/PP/2007/0003

PRACOVNÍ POSTUP

PREVENCE PÁDU A ZRANĚNÍ PACIENTA / KLIENTA A JEHO ŘEŠENÍ

Vydání: 1. 10. 2007

Frekvence kontroly: 1x ročně

Česká asociace sester – Prezidium

Připomínkové řízení do: 10. 9. 2007

Odborný garant: Mgr. Dana Jurásková, MBA

Datum: 4. 9. 2007

Schválil: Prezidium ČAS

Datum: 22. 9. 2007

Zpracovatelé: Mgr. Dita Svobodová

Datum: 4. 9. 2007

Kontaktní osoba: Mgr. Dita Svobodová

E-mail: dita.svobodova@ftn.cz

Nabývá účinnosti dne: 1. 10. 2007

Držitel dokumentu: Česká asociace sester – prezidium

CÍL PRACOVNÍHO POSTUPU

- Identifikovat rizikové faktory pro vznik pádu u pacienta/klienta v zařízení poskytujících ošetrovatelskou péči
- Informovat pacienta/klienta, průvodce nebo zákonného zástupce o důvodu a způsobu prevence a opatření snižující riziko pádu a získat jejich spolupráci
- Informovat ostatní členy zdravotnického týmu o riziku pádu
- Realizovat preventivní opatření – omezit vnější faktory rizika vzniku pádu
- Zvýšit bezpečnost pacienta/klienta
- Minimalizovat komplikace zdravotního stavu vzniklé při pádu
- Zajistit odpovídající vyšetření a ošetření pacienta/klienta pokud došlo k pádu
- Revidovat preventivní opatření v případě, že nebyla dostatečně účinná
- Edukovat pacienty/klienty, průvodce nebo zákonného zástupce v problematice prevence pádů

VYMEZENÍ VYBRANÝCH POJMŮ

Pád – „mimořádná událost vyúsťující v nezamýšlené spočinutí pacienta na zemi nebo jiném, níže položeném povrchu“ Joint Commission Resources: Prevence pádů ve zdravotnickém zařízení (cesta k dokonalosti a zvyšování kvality). Grada 2007, ISBN 978-80-247-1715-9.

ČESKÁ ASOCIACE SESTER, o. s.

120 00 Praha 2, Londýnská 15

ČAS/PP/2007/0003

KOMPETENCE PERSONÁLU

- Nelékařští zdravotničtí pracovníci: v rozsahu činností a kompetencí stanovených vyhláškou č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

OŠETŘOVATELSKÝ POSTUP

Při přijetí pacienta:

- Seznámit pacienta/klienta s prostorovým uspořádáním oddělení (WC, koupelna, jídelna, lůžkový pokoj)
- Seznámit pacienta/klienta se signalizací, která umožňuje zavolání pomoci
- Seznámit pacienta/klienta s rizikovými místy (překážky v cestě, schodiště....)
- Zbavit pacienta/klienta obavy z přivolání personálu v případě nutnosti a jeho asistence
- Zhodnotit riziko vzniku pádu u pacienta/klienta pověřeným NLZP (příloha č. 2 tohoto dokumentu) nejpozději do 8 hodin od přijetí
- Stanovit preventivní opatření a zajistit jejich realizaci
- Informovat pacienta/klienta, průvodce pacienta/klienta o důvodu a způsobu prevence a o opatřeních snižujících riziko pádu
- Získat pacienta/klienta a průvodce pacienta/klienta ke spolupráci při prevenci pádu

V průběhu hospitalizace:

- Dle zvyklostí pracoviště označit lůžko nebo pacienta/klienta vedeného v riziku pádu
- Informovat všechny členy ošetřujícího týmu o riziku pádu
- Organizovat ošetřovatelkou péči tak, aby byl u rizikového pacienta/klienta zajištěn zvýšený dohled (např. systémem primární sestry, skupinové péče, určením konkrétního NLZP....)
- Zajistit realizaci preventivních opatření a to především:
 - snažit se u dezorientovaného pacienta/klienta o co nejrychlejší orientaci v jeho okolí
 - přesvědčit se, že má pacient/klient na dosah signalizační zařízení
 - pravidelně zaznamenávat kontrolu signalizačního zařízení a opakovaně informovat pacienta/klienta o způsobu jeho použití
 - zajistit noční osvětlení pro lepší orientaci pacienta
 - odstranit pacientovi/klientovi z cesty všechny možné překážky na pokoji, WC, koupelně i na chodbě
 - ukládat pacientovi/klientovi osobní věci a pomůcky tak, aby byly pro něj snadno dosažitelné
 - nabádat pacienta/klienta k používání lokomočních pomůcek při chůzi, naučit ho, jak je bezpečně používat

ČESKÁ ASOCIACE SESTER, o. s.

120 00 Praha 2, Londýnská 15

ČAS/PP/2007/0003

- doporučit pacientovi/klientovi s ortostatickou hypotenzí pomalou změnu polohy při vstávání z lůžka, nebo křesla
- pomáhat pacientovi/klientovi na toaletu, nebo mu nabízet vždy za 1 – 2 hodiny podložní mísu.
- Poučit pacienta/klienta o ordinovaných lécích a jejich nežádoucích účincích (např. ortostatická hypotenze, ospalost, závratě)
- V noci zajistit u rizikových pacientů/klientů zvýšený dohled
- V případě potřeby použít omezující pomůcky k zabránění pádu
- V průběhu hospitalizace pravidelně přehodnotit riziko vzniku pádu a to vždy při zhoršení zdravotního stavu
- V případě hospitalizace průvodce pacienta/klienta předávat potřebné informace související s rizikem pádu.

Při pádu pacienta:

- Pokud je NLZP přítomen pádu, potom se pokusit zmírnit pád nebo zajistit měkký dopad
- Nepokoušet se pacienta/klienta zvedat a držet vzhůru
- Nechat pacienta/klienta sesunout k podlaze, přidršet hlavu a trup
- Přivolat pomoc
- Posoudit stav vědomí, schopnost pacienta/klienta reagovat na oslovení a zkontrolovat základní životní funkce
- Zjistit rozsah možného poranění pacienta po pádu a přivolat lékaře.
- Zajistit první ošetření pacienta/klienta spolu s lékařem
- Zajistit dle ordinace další potřebná vyšetření a ošetření pacienta
- Zaznamenat do dokumentace pacienta pád včetně všech okolností, následků a navržených preventivních opatření
- Zjistit příčiny pádu a revidovat a provést opatření zabraňující opakování pádu
- Pokud nebyl pacient/klient primárně identifikován jako rizikový zařadit ho do sledování včetně všech úkonů jako při přijetí nového pacienta
- Zajistit, aby lékař informoval osoby určené pacientem/klientem nebo zákonné zástupce o pádu
- Předat informace o dalších preventivních opatřeních, zejména budou-li nutné pasivní imobilizační prostředky a to pacientovi/klientovi, průvodcům, zákonným zástupcům či osobám určených pacientem

Při propuštění pacienta/klienta do domácího ošetření:

- Před propuštěním pacienta/klienta do domácího ošetření provést nácvik běžných denních činností
- V případě potřeby provést edukaci osob určených pacientem nebo zákonných zástupců o přípravě domácího prostředí

ČESKÁ ASOCIACE SESTER, o. s.

120 00 Praha 2, Londýnská 15

ČAS/PP/2007/0003

- Ověřit si dotazem, zda jsou osoby určené pacientem/klientem nebo zákonní zástupci dostatečně informováni o riziku pádu v domácím prostředí a zda je domácí prostřední připraveno pro přijetí pacienta/klienta.
- Předat osobám určených pacientem/klientem nebo zákonným zástupcům písemné doporučení k úpravě domácího prostředí
- V propouštěcí nebo překladové ošetřovatelské zprávě musí být uvedeno, zda je pacient veden v riziku pádu, návrh preventivních opatření a zda k pádu došlo a s jakými následky

ZVLÁŠTNÍ UPOZORNĚNÍ

1. Po každém pádu pacienta musí být událost nahlášena lékaři.
2. Každý rizikový pacient musí být viditelně označen dle zvyklostí pracoviště.
3. Na základě skutečnosti, že pády pacientů jsou jedním z indikátorů kvality ošetřovatelské péče má poskytovatel ošetřovatelské péče povinnost vést evidenci pádů pacientů, pravidelně analyzovat výsledky tohoto sledování a realizovat nápravná opatření.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Tento pracovní postup se vydává jako doporučení pro NLZP v zařízeních poskytujících ošetřovatelskou péči. Úprava standardu dle organizačního členění a podmínek příslušného zařízení, včetně přidělených kompetencí, musí být provedeny poskytovatelem ošetřovatelské péče.

POUŽITÉ ZDROJE

Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu v platném znění

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti související s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

Vyhláška č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

Vyhláška 195/2005 Sb., kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče

Vládní nařízení č. 469/2002 Sb., katalog prací

Metodické opatření č. 6/2004 Sb. (Věstník MZ ČR, o koncepci ošetřovatelství)

Metodické opatření č. 9/1998 (Věstník MZ ČR, o akreditacích zdravotnických zařízení)

Práva pacientů (Centrální etická komise MZČR, 25. 2. 1992)

Joint Commission Resources: Prevence pádů ve zdravotnickém zařízení (cesta k dokonalosti a zvyšování kvality). Grada 2007, ISBN 978-80-247-1715-9

ČESKÁ ASOCIACE SESTER, o. s.

120 00 Praha 2, Londýnská 15

ČAS/PP/2007/0003

Mezinárodní akreditační standardy JCI, část QPS 3.18, 2002

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Zhodnocení rizika pádu u pacienta/klienta

Příloha č. 2 – Kontrolní kritéria auditu

Příloha č. 1 – Zhodnocení rizika pádu u pacienta/klienta

Zhodnocení rizika pádu u pacienta/klienta

(součást ošetřovatelské anamnézy)

Dle Conleyové upraveno Juráskovou 2006

Rizikové faktory pro vznik pádu

Anamnéza

☐ DDD (dezorientace, demence, deprese)	3 body
☐ věk 65 let a více	2 body
☐ pád v anamnéze	1 bod
☐ pobyt prvních 24 hodin po přijetí nebo překladu na lůžkové odd.	1 bod
☐ zrakový / sluchový problém	1 bod
☐ užívání léků (diuretika, narkotika, sedativa, psychotropní látky, hypnotika, tranquilizery, antidepressiva, antihypertensiva, laxantia)	1 bod

Vyšetření

☐ Soběstačnost	
- úplná	0 bodů
- částečná	2 body
- nesoběstačnost	3 body
☐ Schopnost spolupráce	
- spolupracující	0 bodů
- částečně spolupracující	1 bod
- nespolečující	2 body

Přímým dotazem pacienta (informace od příbuzných nebo ošetřovatelského personálu)

☐ Míváte někdy závratě ?	3 body
☐ Máte v noci nucení na močení ?	1 bod
☐ Budíte se v noci a nemůžete usnout ?	1 bod

Celkem

0 - 4 body*
Bez rizika

5 - 13 bodů*
Střední riziko

14 - 19 bodů*
Vysoké riziko

* zaškrtněte možnosti

ČESKÁ ASOCIACE SESTER, o. s.

120 00 Praha 2, Londýnská 15

ČAS/PP/2007/0003

Příloha č. 2 – Kontrolní kritéria auditu

Kontrolní kritéria auditu:
Standard prevence pádu a zranění pacienta a jeho řešení

Klinika / oddělení: _____

Primář / vrchní sestra: _____

Vedoucí lékař / staniční sestra: _____

Jméno a příjmení auditora: _____

Jméno a příjmení lékaře / sestry: _____

Datum auditu: _____

Zdroj informací	Informace	Bodové hodnocení	
		správně	chybně
Dotazem lékaře / sestry	a) Má k dispozici platný standard péče?	1	0
	b) Zná nejčastější příčiny pádu u pacienta/klienta (vyjmenovat)?	1	0
	c) Zná cíl prevence pádu a zranění pacienta/klienta (vyjmenovat)?	1	0
	d) Zná pomůcky k prevenci pádu a zranění pacienta/klienta (vyjmenovat)?	1	0
	e) Zná možná opatření v prevenci u rizikových pacientů/klientů (vyjmenovat)?	1	0
	f) Je hodnoceno riziko pádu ihned při přijetí?	3	
	g) Je hodnoceno riziko pádu při změně zdravotního stavu?	1	
	h) Zná sestra, jak se dokumentuje pád pacienta/klienta?		
Pozorováním	i) Je rizikový pacient/klient viditelně označen?	5	0
	j) Používají se k prevenci pádu vhodné pomůcky u rizikových pacientů/klientů?	2	
Pohledem do dokumentace	k) Je v dokumentaci výrazně označeno zjištěné riziko pádu?	5	0
	l) Je v dokumentaci zaznamenáno použití preventivních opatření?	2	
	m) Je zaznamenán v dokumentaci pád pacienta/klienta a eventuálně jeho zranění s ošetřením?	10	
	n) Je zaznamenána v dokumentaci edukace pacienta/klienta a rodinných příslušníků?	5	0
	o) Je zaznamenávána v Hlášení sester kontrola signalizačního zařízení?	5	0
Maximální možný počet bodů		43	